

# Aç-açan gürrüñ / poema

Category: Kitapcy, Poemalar, Sözler  
написано kitapcy | 23 января, 2025  
Aç-açan gürrüñ / poema

## AÇ-AÇAN GÜRRÜÑ

Daljygyp girdiñ-de kabinetine,  
Gapyny düýnküden gatyrap itdiñ,  
Bir güman inen deý köňülyetiñe,  
Ýeňsäni daraklap, çekgäni tutduñ.

Düşündim...

Sen şindi gapa gelmänkäñ  
Kabulhanañ agzy gyrlymdy-gyrlym.  
Şunlar şikaýat kän. Kagyz kän. Iş kän.  
Üstesne telefon – jyrryñ-da, jyrryñ!..

Nädip başlamaly bu günki günü?  
Sarsaňok. Diýýän dek: kim bilýär ony?

Gel, sen şu gün işe gijiräk başla,  
Bihal pikirleri bir ýana taşla –  
EDELİ IKİMİZ AÇ-AÇAN GÜRRÜÑ!

Ýok, başlyk däl...  
Derňewçem däl men häzir,  
Gorkma, men seň aýalyňam däl hatda.  
Men – seniň Ynsabyň.  
Seniň – Ykbalyň  
Gün bolup gizlendim şu kabinetde.

Begendiňmi?  
Gynandyňmy?  
Gorkduňmy?  
Näden bolsañ ol öz işiň elbetde...  
Ýöne gel, irgözin, ýoly yzlaşyp,  
Egri oturyşyp,

Dogry sözleşip,  
Pursat salym Düýne, Ertä akaly,  
Gel, özünem kesä sowman ýüzmüzi,  
Göwnümüz,  
Başymyz entejik ýaşkan  
Haýbatly kürsüde hetdenjik aşman,  
Bir-birmiziň gözümize bakaly!

...Ýa seniň bireýýäm düzgün edeniň  
Tirpinjeň gabakmy? Emenjeň gözmi?  
Şypa tapýan zady kalbyň, bedeniň  
Ýympyjak jümlemi?  
Myssyjak sözmi?

Mylaýym pyşyrdy,  
Şelaýyn "myş-myş"  
Mütüje kelleli,  
Ýitiye gözli, –  
Goltugna girer-de,  
Ýañagňy ýalar.

Kim üçin o sözler bir pynhan yşmyş,  
Dost-u-ýaryn,  
Adam baryn bir ýüzli  
Şol yşdan, şol gözden geçirip elär,  
A kimsäniň ondan agzy bişmiş,  
Gulagyna degse, –  
Ýüregin bular!...

Näteňet sözleri, näjür "myş-myşy"  
Göz önünde tutýanyňa beletsiň,  
Bolansyran bolsaň bihabar kişi,  
Onda oýun bilip sen bu durmuşy,  
Ýa samsyksyň...  
Ýa durşuna galatsyň...

Ol sözler sözem däl... päkimi, peýkam! –  
Salt gowşaklary gabap bir çünke,

Ygrar daragtyny yralap,  
Ýaýkap,  
Etimizden ötüp, ýetip ýör süňke!

Şol gyýak söz bilen,  
Mekir söz bilen,  
Boýny syndyryldy niçe gowşagyň,  
Bituwak ýüz bilen,  
Sokur göz bilen  
Güni garaldyldy niçe röwşeniň.

Kimse kürsä geçip, giren deý oýna,  
Nogsan bilen nutuk sözläp göreşdi,  
Satyldy maşyna, gölä, goýuna,  
Diwardan asylygy portret astynda,  
(Bir gaňrylyp bakman oňa aslynda!)  
Seniň ruhy ýagyň bilen baryşdy,  
Meniň ruhy ýagym bilen baryşdy,  
Has dogrusy, işçi-daýhan synpy üçin  
Ýatlar bilen elin ele berişdi.

Aýyt hany, şo tetelli kesleri  
"Bilmedim!" ýa "Görmedim" diýp bilermiň,  
Ýa "Dula bakdyryp ol näkesleri,  
Çetde dymyp durmadym" – diýp bilermiň?  
Çekinmän aýt, men seniň öz Ynsabyň,  
(Ynsapda düwülýär köki Ykbalyň!)  
Ýa törüňe бүкүп meni yşkabyň  
Maňa derek täze ynsap alarmyň?..

Pekin bazarynda şerap satylýar,  
Pariž baglarynda gülap satylýar,  
Uzakda däl, çyksaň şu kabinetden  
Dürüşdä ýatyrlan täzeje etden  
Köçeleň ugrunda kebab satylýar,  
Umuman, söwda bol – arzan-gymmatdan  
Dükanlarda müň dürli zat satylýar!

Ýöne...

Ynsap satylanok, satylamok – men!  
Çyksañ-da kisäñde millionyň bilen,  
Özüñde bolmasam, tapylamok men!

Şoň üçinem şindi ýapykka gapy,  
Ellenmäňkä entek kagyzlaň topy,  
Ýerinden galmanka tilpunyň sapy,  
Säherem nuruny saçýarka sahy  
Jaýyňa gelşiňe gyssanyp-kürsäp,  
Geçmeziňden ozal pyrlanýan kürsä,  
Aýytsañ maňa...

Sen haýsy ýodadan?  
Sen haýsy ýoldan?  
Sen haýsy adadan?  
Sen haýsy kölden?  
Sen haýsy böwürden?  
Sen haýsy çetden?  
Sen haýsy hamyrdan?  
Sen haýsy etden?

Bagyşla...

Bu söze jogabyň bu gün  
Men bilýän ýüzüňe ýazylmanlygyn.  
Şoň üçin sorayan...  
Bilmek isleýän,  
Aç-açan gürrüňe barmy ragbatyň?  
Az däl şindi dogry sözläp kaşlaýan,  
"Üýtgedip gurmak!" diýp söze başlaýan,  
Öňki päli  
Öňki ýaly paşmaýan,  
Senem gurbanymy ýa şol "sungatyň".  
Aç-açan gürrüňe barmy ragbatyň?

Gaty görme,  
Sözle hiç zat ýaşyrman,  
sepgitde biz.

Entäk ätmeli öňe.  
Ätmek üçin bolsa, düşün gadyrdan,  
Şeýdip soramaly her kesden diňe!  
Şeýdip daramaly.  
Şeýtmeli hökman!..  
Ýogsam...

Azmy sümüp geçip al bilen  
Hataryna esgerlerniň Partiýaň.  
Häkimlige ýetip dürli ýol bilen,  
Päk ýürek adamlaň janyn örteýän?

Ynha ýatyr gyzyl mataň üstünde  
Gyzyl bilet.. Onuň Lenin keşbi bar.  
Şu hili bilete asman astynda  
Ýüz däl, müň däl, –  
Millionlaryň yşky bar!

Emma şu bileti göteren Ýanus  
Göteripdir ony edinip galkan.  
Ezipdir.  
Süzüpdür ol ony halys,  
Ýüzüpdür özüne tikinip ýelken!

Şu bilete perdeläp öz ýüzünü,  
Ýasanypdyr ondan eýmenç nikaby,  
Depeläp köpleriň yhlas-yşkyny,  
Göründe ýatyrman ýedi pyştyny,  
Köpe diýdiripdir: "Hudaýmyka bi?"

...Hatardaşlar,  
Egindeşler, päldeşler,  
Ýaşy uly, ýaşy kiçi ýoldaşlar,  
Bir minutlyk galyň hemmäň ýerňizden,  
Galyň hyjuw bilen, erk,  
kemal bilen.  
Özgä däl,  
özňüze bir sowal bilen:  
Kepilnama alyp biziň elmizden.

Nädip düşýär sapymyza al bilen  
Ogurlyk,  
Tarhanlyk,  
Hanlyk-baýarlyk?  
Nädip düşýär Urdumşalyk, Gassaplyk?  
Nädip düşýär Ýaranjaňlyk, Haýýarlyk?  
Nädip düşýär Messepsizlik, Kezzaplyk?

Parhy ýok, Kawkazmy ýa Moldawiýa,  
Buharamy  
ýa Saragtmy,  
Daşhowuz, –  
Gördüňmi – il-güni ol allap iýýä. –  
Zor salyp ýürege, zor salyp kellä.  
Biz sapak bermeli ýowuzdan-ýowuz!

Dişiň gysyp,  
Dursaň busup,  
Ýa-da assa-ýuwaşdan  
Ötägitseň oň ýanyndan ýumlugyp,  
Sen ertesi şol tetelli "ýoldaşdan"  
Ilden oň iýersiň gyzył ýumrugy.

Şol ýumruklaň,  
Şol barmaklaň etinde  
Haram pullaň,  
Altyn-tyllaň ysy bar,  
Şol haýyşlaň, şol buýruklaň çetinde  
Niçe öýüň gussasy bar, ýasy bar.

Ahmal bolsaň, şol ýaglyja barmaklar  
Adalaty,  
Hakykaty,  
Döwleti  
Ýygandyryn öýdüp gezyär ýumruga,  
Başga kes däl – seniň, meniň ýalaklar  
Gidirmän pursaty,  
Bermän möhleti,

Ertirimiziň, şu günümüziziň adyndan  
Hem mukaddes Kanunymyzyň adyndan  
Jaý wagtynda urmaly şol tumşuga!..

..Garaz şeýle, – sen isle-hä kabul et,  
Isle-de ret eýle meniň aýdanym,  
Ýöne Işi boş söz bilen gurşama  
Ýöne – Işe bet päliňi çyrşama,  
Hapalama işlermiziň baýdagyn,  
Depeleme İşlermiziň baýdagyn!  
Sebäp bu Baýdakda çyrypnyňan kuwwat  
Uly ilini gudratydyr, güýjüdir,  
Parhy ýok, sen laureatmy, deputat,  
Om adyna çala ýetirseň ysnat.  
Şarpyk şarpyldysy iňňän ajydyr,  
Şol baýdak önünde dökseň namysy,  
Ýokdur şondan soňky ömrüň manysy, –  
Ölmüň ujudyr!

Belent götereli baýdaklarmyzy,  
Sakynman aýdaly Gimniň bentlerin!  
Ýatlaly gan akan ýaýlaklarmyzy  
Wepat bolan gahrymanlaň pentlerin!  
Ölçäli şolaryň ynsaby bilen,  
Ölçäli şolaryň Al Gany bilen  
Bitirlenhem bitiriljek işleriň  
Her bir gramyny, her bir sentnerin!  
Şolara mynasyp ýaşaly herne,  
Seň adyň ýa işiň agzalan ýerde  
Ýüzi gyzarmasyn öz perzentleriň!

..Häzir bolsa hoşlaşmakçy seň bilen  
Galdyr başyň.  
Rastlan,  
silkin, ekezlen.  
Meni mydam ýatda sakla, pikirlen,  
Ertir ýene gelerin men daň bilen!

noýabr, 1986 ý.

Annaberdi AGABAÝEW,  
Türkmenistanyň Halk ýazyjysy.

Poemalar